

Machines en het milieu

tips en vuistregels voor uw toolbox

Het werken met grondverzet- en landbouwmachines heeft invloed op het milieu. Denk aan de uitstoot van uitlaatgassen, geluid en lekkage van oliën, vetten en brandstoffen. Een milieuverontreiniging kan zich voordoen bij gebruik of onderhoud van machines in 'het veld', zoals agrarisch en natuurterrein, een bouwplaats en de bedrijfslocatie. Deze toolboxmeeting behandelt de belangrijkste aandachtspunten ter voorkoming van ongunstige milieueffecten bij het werken met grondverzet- en landbouwmachines.

Cursus

Er is ook een cursus te volgen op dit gebied: brandstofbesparing bij het werken met trekkers en machines. Bel CUMELA Nederland voor meer informatie: tel. (033) 247 49 00.

10 vuistregels voor milieuverantwoord omgaan met machines

1. Houd wat betreft het rijgedrag rekening met het brandstofverbruik. Dit is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de portemonnee.
2. Ga zorgvuldig om met het toepassen van vloeistoffen bij onder meer:
 - het aftanken van materiaal (in terrein en op bedrijfslocatie);
 - het bijvullen van oliën en koelvloeistof;
 - het doorsmeren van machines;
 - het aan- en afkoppelen van hydrauliekslangen.
3. Zorg dat machines in technisch goede staat zijn:
 - voer tijdig preventief onderhoud uit en registreer dit;
 - vervang indien nodig slijtdelen (koppelingen, leidingen en afdichtingen, bussen/pennen);
 - verhelp (ook kleine) lekkages aan machines.
4. Houd op bijvoorbeeld machinekaarten bij welk onderhoud en welke reparaties hebben plaatsgevonden. Hiermee wordt het gemakkelijker om aan de hand van de levensduur te bepalen wanneer onderdelen aan vervanging toe zijn.
5. Gebruik tijdens onderhoud, reparaties, aan- en afkoppelen en eventuele lekkage goede voorzieningen, zoals opvangbakken en absorptiekorrels.
6. Zorg dat machines jaarlijks worden gekeurd, waarbij wordt gelet op milieuaspecten, maar ook op de veiligheid.
7. Zorg dat de brandstofopslagvoorzieningen op de bedrijfslocatie en op het terrein (bijvoorbeeld de IBC) in goede staat van onderhoud verkeren en gekeurd zijn.
8. Maak met elkaar afspraken hoe om te gaan met calamiteiten zoals bijvoorbeeld slangbreuk in het terrein. Leg dit vast in een calamiteitenprocedure of noodplan (hoe te handelen, wie informeren, et cetera).
9. Zorg dat afval (filters, vetpatronen, doeken, leidingen, maiszakken en dergelijke) dat vrijkomt tijdens de werkzaamheden wordt verzameld en gescheiden wordt opgeslagen en afgevoerd.
10. Houd bij het gebruik van vrachtwagens rekening met de milieuzones die in steeds meer gemeentes gelden. In deze milieuzones worden eisen gesteld aan de motoren en het roetfilter.

Dierwer Heijns
bedrijfsadviseur

Relevante wetgeving

Diverse regels en wetten, zoals de Wet op de bodembescherming en de Wet milieubeheer, hebben als doel om milieuverontreiniging te voorkomen. Belangrijke punten daaruit zijn:

- **Zorgplicht:** een ieder neemt voldoende zorg voor het milieu in acht. Hierin staat de eigen verantwoording van de ondernemer en het personeel voorop.
- **Wie door werkzaamheden het milieu of de leefomgeving belast, moet er alles aan doen om de verontreiniging te voorkomen of te beperken. Vindt desondanks toch verontreiniging plaats, dan ben je ervoor verantwoordelijk dat de verontreiniging wordt gesaneerd.**

De grote voordelen van milieuverantwoord werken

Het milieuverantwoord omgaan met machines komt uiteraard het milieu ten goede. Dit is op de korte termijn niet altijd merkbaar, maar wel op de lange termijn.

Maar er zijn ook voordelen die gelden voor de korte termijn. Met milieuverantwoord werken zal de kans op calamiteiten kleiner zijn. Hiermee kunnen eventuele aansprakelijkheid, schadeclaims, opruimkosten en oponthoud worden voorkomen. Verder zullen, door rekening te houden met het milieu, de uitstraling en de professionaliteit van het bedrijf en de sector worden verbeterd.

Belasting van het milieu

Bij het werken met machines kan het milieu op diverse manieren worden belast. Bijvoorbeeld bij het aan- en afkoppelen van werktuigen kan hydrauliekolie op de bodem worden gemorst. Ook kunnen door lekkage of zweten oliën en vetten in het milieu terecht komen. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren bij leidingbreuk door slechte koppelingen en aansluitingen.

Duurzaamheid en milieuverantwoord werken begint al bij de aanschaf van machines. Kies machines die toegesneden zijn op het uit te voeren werk. Denk hierbij ook aan brandstofverbruik en de uitstoot van fijnstof. Daarnaast kan de belasting van het milieu worden teruggedrongen door tijdens werkzaamheden milieubewust te handelen.

Ida Jager
advocaat bij JagerKuiper
Hattem

Normale slijtage?

Een cumelabedrijf huurde voor een paar weken een mestoplegger. Na enkele weken gebruik bleken twee banden geheel versleten en aan het einde van de huurperiode bleken nog eens twee banden geheel versleten. Bovendien was de mestpomp defect. De verhuurder sprak het bedrijf aan voor de kosten van vervanging van de banden en van de pomp. Hij vond dat de huurder de mestoplegger weer in goede staat van onderhoud, bedrijfsklaar en zonder gebreken aan hem had moeten teruggeven bij het einde van de huurovereenkomst. Het bedrijf vond echter dat de kosten niet voor zijn rekening kwamen, omdat het een normaal gebruik van de mestoplegger had gemaakt en de slijtage van de banden en het defect raken van de pomp niet de schuld van het bedrijf waren.

Aan het begin van de huurperiode was er geen beschrijving van de mestoplegger gemaakt. Daarom ging de kantonrechter ervan uit dat de huurder de mestoplegger had ontvangen in de staat waarin die oplegger aan het eind van de huur was. Dus mocht de kantonrechter aannemen dat de mestoplegger er aan het begin van de huur al zo slecht aan toe was dat de reparaties direct aan het eind van de huurperiode noodzakelijk waren. De verhuurder slaagde er niet in te bewijzen dat de huurder niet goed voor de mestoplegger had gezorgd.

De kantonrechter voegde aan zijn oordeel nog toe dat de huurder niet verantwoordelijk is voor beschadiging of slijtage bij normaal gebruik. Ook wanneer de mestoplegger tussen het begin en het einde van de huur in een aanmerkelijk slechtere staat is komen te verkeren, hoeft dat nog niet door de huurder te zijn veroorzaakt. Het kan ook zijn dat er andere oorzaken zijn waardoor er snellere slijtage optreedt.

De verhuurder slaagde er niet in te bewijzen dat de huurder had gehandeld in strijd met de eisen van goed huurderschap. Hij bleef daarom zelf met de kosten zitten.

Bij huur en verhuur van machines komt normale slijtage dus voor rekening van de verhuurder. Als er abnormale slijtage optreedt en de verhuurder wil daarvoor een vergoeding hebben, moet de verhuurder bewijzen dat die abnormale slijtage is veroorzaakt door het gebruik (of misbruik) dat de huurder van de machine heeft gemaakt. Dat kan knap lastig zijn, vooral als er aan het begin van de huur geen beschrijving van de machine is opgemaakt. Maar welke verhuurder doet dat nu? Misschien toch geen slecht idee voor iemand die af en toe zijn machines verhuurt.